

ประมวลการสอนรายวิชา สังคมไทยกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

(Thai Society and Sufficiency Economy Philosophy)

สำนักงานจัดการศึกษาทั่วไปและศิลปวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

รหัสวิชา GSOC2102 และ GSOC2201

หน่วยกิต/ชั่วโมง ๓ (๓-๐-๖)

๑. คำอธิบายรายวิชา

ภูมิหลังและสภาพทั่วไปของสังคมไทยผ่านองค์ประกอบและโครงสร้างของชุมชน ทั้งทางด้านสังคม การเมือง วัฒนธรรมและประเพณีไทย การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม กระบวนการทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญา แนวคิดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การสร้างชุมชนเข้มแข็ง ความแตกต่างและความหลากหลายของกลุ่มคนในสังคม เพื่อการดำรงชีวิตอย่างสันติ

๒. แนวคิดรายวิชา

สังคมไทยมีประวัติความเป็นมาอันยาวนาน ได้สร้างสรรค์วัฒนธรรม ประเพณี อันเป็นเอกลักษณ์ นำมาซึ่งการดำรงชีวิตที่สงบสุขของคนไทย และควรค่าแก่การธำรงรักษาไว้ เพื่อความเจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืน ในสังคมยุคโลกาภิวัตน์ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๓. วัตถุประสงค์รายวิชา

- ๓.๑ เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิหลังของสังคมไทยด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง
- ๓.๒ เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจในวัฒนธรรมไทย ประเพณีไทย ภูมิปัญญา และสำนึกในความเป็นไทย
- ๓.๓ เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และวัฒนธรรม รวมถึงผลของการเปลี่ยนแปลง
- ๓.๔ เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถใช้กระบวนการทางวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทยเพื่อการแก้ไขปัญหาสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ
- ๓.๕ เพื่อให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมไทยในยุคโลกาภิวัตน์ และเลือกแนวทางในการดำเนินชีวิตได้อย่างเป็นสุขอย่างยั่งยืนในสังคมปัจจุบัน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๔. เนื้อหาวิชา

บทที่ ๑ พื้นฐานสังคมไทย

- ๑.๑ ความเป็นมาของสังคมไทยและชนชาติไทย
- ๑.๒ วิวัฒนาการของสังคมไทย
- ๑.๓ สังคมไทยปัจจุบัน
  - ๑.๓.๑ สภาพทางภูมิศาสตร์
  - ๑.๓.๒ สภาพทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง

บทที่ ๒ วัฒนธรรมและประเพณีไทย

- ๒.๑ วัฒนธรรมไทย
  - ๒.๑.๑ ความหมายของวัฒนธรรม
  - ๒.๑.๒ เนื้อหาของวัฒนธรรม
  - ๒.๑.๓ องค์ประกอบของวัฒนธรรม
  - ๒.๑.๔ ความสำคัญของวัฒนธรรม
  - ๒.๑.๕ ประเภทของวัฒนธรรม
  - ๒.๑.๖ อิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่มีต่อวัฒนธรรมไทย
  - ๒.๑.๗ เอกลักษณ์ของวัฒนธรรมไทย
- ๒.๒ ประเพณีไทย
  - ๒.๒.๑ ความหมายของประเพณี

- ๒.๒.๒ เนื้อหาและความสำคัญของประเพณี
- ๒.๒.๓ ประเภทของประเพณี
- ๒.๒.๔ ประเพณีสำคัญของไทย
- ๒.๓ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม
  - ๒.๓.๑ ความหมาย ความสำคัญ ของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม
  - ๒.๓.๒ ลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม
  - ๒.๓.๓ ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม
  - ๒.๓.๔ สาเหตุและผลของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม
- ๒.๔ การอ้างส่งเสริมวัฒนธรรมและประเพณีไทย
  - ๒.๔.๑ ปัญหาทางด้านวัฒนธรรม
  - ๒.๔.๒ แนวทางการอ้างส่งเสริมวัฒนธรรมและประเพณีไทย
  - ๒.๔.๓ บทบาทการดำเนินงานขององค์กรที่เกี่ยวข้อง

บทที่ ๓ โลกทัศน์กับกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย

- ๓.๑ ความหมายของโลกทัศน์
- ๓.๒ ผลกระทบของโลกทัศน์ต่อสังคมไทย

บทที่ ๔ ภูมิปัญญาไทย

- ๔.๑ ที่มาและความหมายของภูมิปัญญาไทย
- ๔.๒ ความสำคัญของภูมิปัญญาไทยต่อการพัฒนาประเทศ
- ๔.๓ การผสมผสานภูมิปัญญาไทยกับภูมิปัญญาสากล
- ๔.๔ บทบาทของภาคีในการส่งเสริมและพัฒนาภูมิปัญญาไทย

บทที่ ๕ เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาสังคมไทย

- ๕.๑ การพัฒนาประเทศไทยตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- ๕.๒ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
  - ๕.๒.๑ ที่มาและความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง
  - ๕.๒.๒ หลักการและแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
  - ๕.๒.๓ เศรษฐกิจพอเพียงกับทฤษฎีใหม่ตามแนวทางพระราชดำริ
  - ๕.๒.๔ การประยุกต์ใช้หลักการเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต

บทที่ ๖ ชุมชนเข้มแข็ง

- ๖.๑ การสร้างความเข้มแข็งของชุมชน
- ๖.๒ องค์ประกอบของชุมชนเข้มแข็ง
- ๖.๓ ลักษณะของชุมชนเข้มแข็ง
- ๖.๔ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน
- ๖.๕ การพัฒนาที่ยั่งยืน

บทที่ ๗ ความหลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรม

- ๗.๑ ความเป็นตัวตนอันหลากหลายและการสร้างความภูมิใจในตนเอง
- ๗.๒ ความเป็นชาติพันธุ์และกลุ่มคนที่หลากหลาย
- ๗.๓ กลุ่มคนด้อยโอกาส
- ๗.๔ แนวคิดหญิงชายและความหลากหลายทางเพศในสังคมปัจจุบัน
- ๗.๕ การเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ของครอบครัวสมัยใหม่

๕. กระบวนการเรียนการสอนและกิจกรรม

การจัดการเรียนการสอนรายวิชานี้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้

- ๕.๑ การบรรยาย
- ๕.๒ การอภิปรายในชั้นเรียน และการอภิปรายกลุ่ม
- ๕.๓ การทำแบบฝึกหัด
- ๕.๔ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
- ๕.๕ การแบ่งกลุ่มทำกิจกรรม

๖. สื่อการเรียนการสอน

- ๖.๑ เอกสารประกอบการสอน
- ๖.๒ โปรแกรมการนำเสนอสำเร็จรูป (PowerPoint)
- ๖.๓ แบบฝึกหัด
- ๖.๔ ภาพวีดิทัศน์
- ๖.๕ เอกสาร ตำรา และสิ่งพิมพ์

๗. การวัดผลและประเมินผล

สัดส่วนคะแนน ๗๐ : ๓๐

๗.๑ การวัดผล

๗.๑.๑ คะแนนเก็บระหว่างภาคเรียน

ร้อยละ ๔๐

- กิจกรรมการวัดการเรียนรู้ เช่น
การทำแบบฝึกหัด การทำรายงาน กิจกรรมกลุ่ม การทดสอบย่อย
- การมีส่วนร่วมในการเรียน การเข้าชั้นเรียน ความประพฤติ

๗.๑.๒ คะแนนสอบกลางภาคเรียน

ร้อยละ ๓๐

๗.๑.๓ คะแนนสอบปลายภาคเรียน

ร้อยละ ๓๐

๗.๑ การประเมินผล ใช้เกณฑ์ประเมิน ดังนี้

ระดับคะแนน	ความหมายของผลการเรียน	ค่าระดับคะแนน	ค่าร้อยละ
A	ดีเยี่ยม	๔.๐	๘๐ - ๑๐๐
B+	ดีมาก	๓.๕	๗๕ - ๗๙
B	ดี	๓.๐	๗๐ - ๗๔
C+	ดีพอใช้	๒.๕	๖๕ - ๖๙
C	พอใช้	๒.๐	๖๐ - ๖๔
D+	อ่อน	๑.๕	๕๕ - ๕๙
D	อ่อนมาก	๑.๐	๕๐ - ๕๔
F	ตก	๐.๐	๐ - ๔๙

๘. กำหนดการสอน

สัปดาห์ที่	เนื้อหา	จำนวนชั่วโมง	
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑	แนะนำรายวิชา การเรียนการสอน และการประเมินผล	๓	-
๒-๓	บทที่ ๑ พื้นฐานของสังคมไทย	๖	-
๔-๗	บทที่ ๒ วัฒนธรรมและประเพณีไทย	๙	-
๘	สอบกลางภาค		
๙	บทที่ ๓ โลกาภิวัตน์กับกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย	๓	-
๑๐	บทที่ ๔ ภูมิปัญญาไทย	๓	-
๑๑	บทที่ ๕ เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาสังคมไทย	๓	-
๑๒-๑๓	บทที่ ๖ ชุมชนเข้มแข็ง	๖	-
๑๔-๑๕	บทที่ ๗ ความหลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรม	๖	-
๑๖	สอบปลายภาค		

๙. หนังสือและเอกสารประกอบการศึกษาค้นคว้า

คณะกรรมการจัดทำหนังสือวิถีไทย สถาบันราชภัฏเชียงใหม่. วิถีไทย. เชียงใหม่: หจก.เชียงใหม่

โรงพิมพ์แสงศิลป์, ๒๕๔๓.

คณะกรรมการผลิตสื่อรณรงค์เผยแพร่ความรู้เรื่องประชาธิปไตยและการเลือกตั้ง ศูนย์กิจกรรมร่วมรัฐสภา-ประชาสังคมประจำ

จังหวัดเชียงใหม่ สนับสนุนโดยสถาบันพระปกเกล้า. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐.

คณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๙.

กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๔๔.

คณาจารย์ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สังคมและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ:

สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๗.

โครงการพัฒนาสื่อการศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา. วิถีไทย. กรุงเทพฯ : เวิร์ดเวฟ เอ็ดดูเคชั่น,

๒๕๔๒.

จรัส สุวรรณเวลา. จุดบอดบนทางสู่ธรรมภิบาล บทบาทของบอร์ดองค์การมหาชน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๖.

ชัยอนันต์ สมุทวณิช. ทฤษฎีใหม่ : มิติที่ยิ่งใหญ่ทางความคิด. สถาบันนโยบายศึกษา, ๒๕๔๑.

ณรงค์ วันดี. พื้นฐานวัฒนธรรมไทย. สถาบันราชภัฏเชียงใหม่, ๒๕๔๒.

ณรงค์ เส็งประชา. วิถีไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๔.

นารี จันทินิจ. สังคมวิทยาชนบทและเมือง. เชียงใหม่ : สถาบันราชภัฏเชียงใหม่, ๒๕๔๒.

นิเทศ ดินณะกุล. การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๖.

ประพันธ์ ธรรมไชย. ระบบเศรษฐกิจไทยและการสหกรณ์. วิทยาลัยครูเชียงใหม่, ๒๕๓๗.

ยศ สันตสมบัติ. มนุษย์กับวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๔.

ลิขิต อีรวะกิน. การเมืองการปกครองของไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๕.

วรจักษ์ สุวรรณฤทธิ์. วิถีไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๗.

ประเวศ วะสี. ประชาคมตำบล ยุทธศาสตร์เพื่อเศรษฐกิจพอเพียง ศิลธรรมและสุขภาพ. สำนักพิมพ์มติชน, ๒๕๔๑.

ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์ และคณะ. วิธีศึกษาสังคมไทย : วิธีใหม่แห่งการพัฒนา. กรุงเทพฯ : โครงการส่งเสริมองค์กรพัฒนา

เอกชนไทย, ๒๕๓๕.

ปิยบุตร หล่อไกรเลิศ. เศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ : เอเชียแปซิฟิคส์ พรินติ้ง, ๒๕๔๖.

วิโรจน์ เอี่ยมเจริญ. ภูมิศาสตร์กายภาพประเทศไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏพระนคร, ๒๕๔๑.

สุนทร กุลวัฒนารพงศ์. เศรษฐกิจพอเพียง – ทฤษฎีใหม่. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๔.

เสรี พงศ์พิศ (บรรณาธิการ). ภูมิปัญญาชาวบ้านกับการพัฒนาชนบท เล่มที่ ๑, ๒. กรุงเทพฯ : อมรินทร์

พรินติ้งกรุ๊ป จำกัด, ๒๕๓๖.

ไสว บุญมา. เศรษฐกิจพอเพียง : ภูมิปัญญาชาติไทย. กรุงเทพฯ : พี.อี.ลิวี่ง, ๒๕๓๖.

อู่แก้ว ประกอบไวทยกิจ บีเวอร์. มนุษย์ – ระบบนิเวศ และสภาพนิเวศในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์

ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, ๒๕๔๓.

ข้อมูลสารสนเทศ: สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ : www.nesdb.go.th